

Za kostelem Dobrého pastýře v Podhradí

NA KOLE ZA POZNÁNÍM

Start a cíl: Aš
Délka: 41 km
Náročnost: středně těžká
Vhodné kolo: horská nebo turistická (cross, trek)

Dnešní výlet bude taková příjemná okružní jízda Ašskem, zakončená návštěvou úchvatného kostela v Podhradí, který nemá v celém Česku obdoby. Zároveň se na mnoha informačních panelech dozvíte spoustu zajímavých informací i o významném rodu Zedtwitzů. Trasa povede převážně lesními partiemi Smrčín a cestou uvidíme i další zajímavosti, například několik kamenných křížů. Do Aše, kde náš výlet začíná i končí, se dostaneme vlakem, nebo v sobotu i cyklobusem z Chebu (odjíždí ale již v 7:15 od nádraží). Já jsem zvolil tentokrát cestu autem. Zaparkovat se dá bezplatně v centru Aše na Poštovním náměstí, hned vedle nového ašského muzea. Celý výlet mně trval necelých 7 hodin poklidné jízdy i s pauzou na oběd a prohlídkou kostela.

Z Aše k hraničním mezníkům

V centru náměstí je kašna opatřená ašskými symboly – dvěma sochami stříbrných lipanů a hned vedle je hlavní rozcestník cyklistických tras, kde zahájíme náš dnešní výlet. Zpočátku se budeme držet trasy EuroVelo 13 (EV13) označené modrým logem a po ní pojedeme přes celé město, kolem nádraží až na rozcestí Hraniční mezníky u Nového Ždaru. Tam odbočíme vlevo na trasu 2063. Ještě před tím ale doporučuji odbočit k historickým hraničním mezníkům (tj. dál po trase EV13) ke státní hranici, kde najdeme několik historických kamenů. Ty mají z jedné strany znak pánů Ašska Zedtwitzů a z druhé strany erb bavorského rodu von Lindenfelsů z Erkersreuthu, datované 1718 a 1754. Mísový kámen, tzv. Schlüsselstein s křížem a mísovitou prohlubní, vznikl už před rokem 1718. Mimoto je na

HRADNÍ VĚŽ hradu Neuberg v Podhradí. Foto: Miroslav Landa

PRAMENÍK Bílého Halštorva – Weisse Elster. Foto: Miroslav Landa

TRASA vede po zpevněných cestách a je vhodná i pro zkušenější děti.

Foto: Radka Žáková

Kostel Dobrého pastýře

Je to patrně nejstarší evangelický kostel na území naší republiky a také jeden z nejstarších protestantských kostelů v bývalé Habsburské říši. Vznikl přestavbou původního pozdně gotického kostela v letech 1678-1682. Další stavební úpravy probíhaly na počátku 18. století, kdy nastává doba baroka, doba okázalosti a přepychu. I kostel je upraven podle těchto vzorů. Původní stavbu doplňují typické zdobné prvky na ochozech, oltáři a kazatelně. Hojně vyskytly rodového erbu v interiéru odkazují na to, že kostel sloužil především pro zámeckou rodinu Zedtwitzů, ale zároveň byl určen i poddaným ve vsi. Pozoruhodný je především jeho dřevěný interié, na jehož stavbu nebyly použity kovové hřebíky. Vše je vzájemně spojeno pomocí dřevěných kolíků a čepů. Patrně největší dojem udělá na návštěvníka nástropní malba. Stěny kostela jsou zakončeny iluzorní balustrádou (zábradlím) a následuje klenutý strop s modro-zlatými nebesy s červenohnědými obláčky obývaný anděly. V místě nad oltářem vidíme symbol božího oka. Andělé oslavují boha, o čemž ujišťuje též nápis „Sláva na výsostech Bohu“ („Ehre sei Gott in der Höhe“). Uprostřed stropu jsou vypodobnění andělé, kteří jakoby drží řetěz lustru. Vstup na empory (balkony) o dvou podlažích je možný ze dvou stran — schodišťovými věžičkami v zadní části kostela, kudy chodili prostí věřící, nebo přes věž kostela, kudy vstupovala šlechta a její služebnictvo. Empory nejsou průchozí, aby tyto dvě společnosti zůstávaly stavovsky oddělené. Místa k sezení jsou číslována a často též nesou tabulku se jménem „majitele“, což bylo tehdy zcela běžné. Volné sedadlo, ze kterého je nejhůře vidět, bylo určeno pro případného náhodného hosta (je označené jako Freisitz).

ky, která je pro Němce tak významná asi jako pro nás Vlta-va. Snad proto pramenu postavili v roce 1898 tak monumentální kamenný prameník. Řeka (německy Weisse Elster) protéká přes Plavno, Geru a Lipsko a v Halle se vlévá do řeky Sály. V roce 2013 byl otevřen první úsek cyklostezky Elster mezi Doubravou a Bad Elster, která vede od pramenů a měla by pokračovat v budoucnu snad až k ústí do Sály.

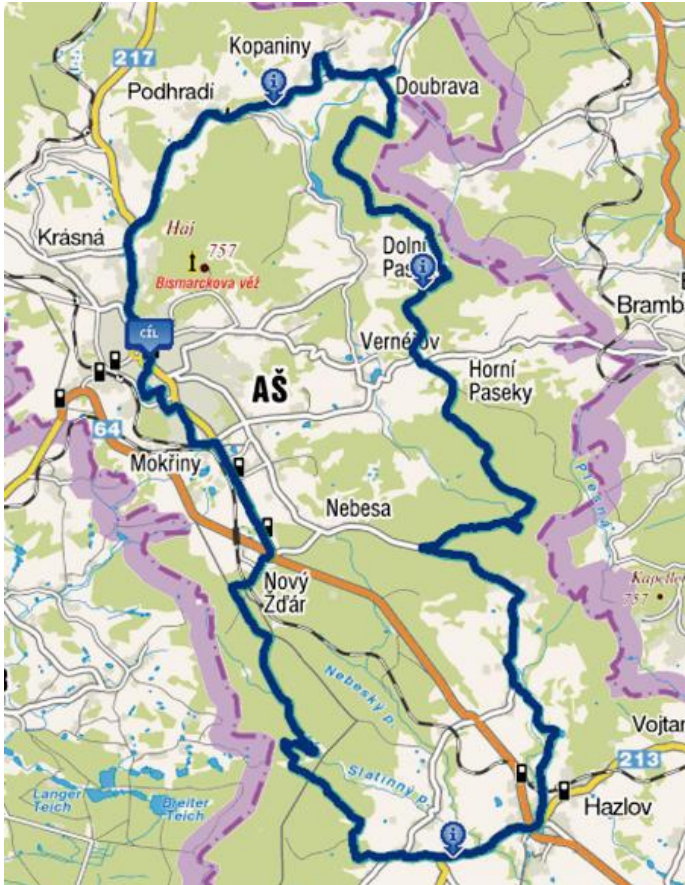
My se vrátíme na naši trasu 2062 a pokračujeme až do obce Doubrava. Zde budeme přibližně kolem poledne, tak je akorát tak čas na oběd. V místní nekuřácké restauraci s terasou je vždy téměř plno. Vaří tu opravdu skvěle a Sasové se sem sjíždějí ze širokého okolí. Nedaleko restaurace stával papírenský mlýn. Jeho pozůstatky letos upravené a opatřené informačními panely stojí za krátkou prohlídku. Je to nejstarší papírna na Ašsku. Vznikla někdy na přelomu 16. a 17. století a byla v provozu až do poloviny 20. století.

Panstvím hraběte Zedtwitze

Na další cestu si ještě můžeme v Doubravě načepovat do lahve čerstvý minerální pramen, jehož vývěr v malém domečku na návsi nelze přehlédnout, a pak už zamíříme (po trase 2059) směrem k našemu dnešnímu cíli v Podhradí. Zastavíme se však ještě v následující vsi Kopaniny. V obci se nachází hned několik zajímavostí. Je to zřícenina Zedtwitzova záměčku, kolem něhož se rozkládal velký poplužní dvůr, zahrada, konírna, prádelna, pekárna a další objekty. Většina budov už zanikla a poslední dům v roce 2007 vyhořel. Nyní se ale začal postupně opravovat. Na míst-

ním hřbitově s kostelem Největšího srdce Páně najdeme hrobku Zedtwitzů, která se nachází vzuadu za kostelem u hřbitovní zdi. Ze čtyř náhrobních desek je využita pouze jediná. V malém místě krom zookoutku Elrio můžeme krom jiného vidět i lamy a velbloudy.

Poslední krátké zastavení před Podhradím uděláme asi půl kilometru před obcí. Po pravé straně cesty uvidíme starou zchátralou továrnu. To byla ještě před 25 lety slavná textilka Ohara (později Textilana), která vyráběla vysoce

PODROBNÉ VEDENÍ linie trasy na mapě najdete na: <http://www.cykloserver.cz/f/aeae188072/>

Užitečné informace:

Občerstvení na trase: Aš, Hazlov, Výhledy, Doubrava
Cykloservisy: Aš
Vlakové zastávky po trase: Aš, Hazlov
Doporučená mapa: Karlovarský kraj – Cyklistická mapa 1:75000, vydání 2015
Odkazy na další informace: <http://www.info-as.cz/>
<http://www.lesy-as.cz/>
www.kr-karlovarsky.cz/Cyklo
www.zivykraj.cz
Trasa: <http://www.cykloserver.cz/f/aeae188072/>

INTERIÉR KOSTELA s malovaným stropem a zdobenými balkony. Foto: Miroslav Landa

TORZO doubravské papírny.

Foto: Miroslav Landa

kvalitní šatovky a vyvážela je do celého světa. Na původních panelech před továrnou uvidíme ještě její exportní destinace.

Pak už přijíždíme do Podhradí. V centru obce najdeme jednak historické památky po bývalém hradu, nyní už jen věž, jež se stala symbolem obce, a pak zbytky po třech Zedtwitzových záměcích. Zachován zůstal však jen barokní evangelický kostel Dobrého pastýře. Navštívit ho můžeme, když zavoláme na telefon uvedený na dveřích kostela – 728 739 627. Pokud je

pani Slachová doma, přijde nám kostel otevřít, doporučuji si ale návštěvu domluvit už předem. Prohlídka interiéru však určitě stojí za chvíli čekání. Vstupné se neplatí, ale každý může přispět na opravu kostela.

Z Podhradí jsme zpět v Aši asi za půl hodinky. Na Goethově náměstí stojí za zmínku nedávno opravená kašna se sochou J. W. Goetha. Málo se o tomto významném německém básníku ví, že byl i zdatným geologem a město opakovaně navštěvoval. A pokud budeme mít ještě dost sil, tak můžeme vyšlapat na vrch Háj, kde najdeme sportovní areál a kamennou rozhlednu, která je trvale otevřena.

Příště: Za bridelci svatovítského chrámu do Rabštejna

www.kr-karlovarsky.cz/cyklo/

Seriál cyklovýletů po Plzeňském a Karlovarském kraji vzniká ve spolupráci s regionálním informačním portálem pro cyklisty plzenskonakole.cz

plzenskonakole.cz